

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	240 K
Félévre	120 K
Negyedévre	60 K
Egy óra	20 K

Egyes szám ára 80 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Obllityeva(Zápolya)-u. 1. Telefonszám 2.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELEVEL.

Veliki Becskere, 1920.

XIIX. évfolyam, 119 szám.

Vasárnap, május 30.

A népszövetség

megalakításáról, létrehozataláról, sőt néha már létrejöttéről is hallunk közel egy éve, majdmindennap valami hírt. Államférfiak, miniszterek, politikusok nyilatkoznak abszolút tisztán ki nem vehető értelemben és formában a népszövetség működéséről, feladatáról, kötelességeiről. Szorongó, vajdó, a világ most folyó drámájában elbukott kis és nagy államok, népek és emberek figyelmek várnak, lesik, mit is csinál tulajdonképpen az a népszövetség, megalkult-e már, vagy mikor fog megalakulni, hol lesz a székhelye és kik lesznek a tagjai és tulajdonképpen mi is az a népszövetség?!

Valljuk be őszintén, valamennyien így vagyunk ez újonnan felvetett eszme jelentőségével, nevével! Hallunk, hallunk róla már egy év óta harangozni és még most sem vagyunk tisztában vele, hogy kicsoda, micsoda, létrejött-e már valóban, vagy még mindig csak eszme, terv vagy talán soha meg nem valósítható utópia.

A wilsoni elvek őszinte és igazságos megvalósításának egyetemes, nemzetközi, komoly tárgyalása kereteit töltene-e be a népszövetség feladata és iránya?! Így képzeljük el mi és valószínűleg a többi, végre békét és igazságot váró, józanul gondolkodó emberek. Valahogy nem is lehet ezt másképp elképzelni! De vajjon így képzelik-e az eszmét felvetett, jelenleg vagy később a világ dolgai, népek élete, sorsa felett határozni hivatott — vagy hivatlanul odaengedett — vezérférfiak és politikusok. Nem-e megint csak frázis, személt elvakító, kedélyeket pillanatnyilag csilapító szóbuborék e szó: Népszövetség! Hisz annyiszor becsaptak, elámitottak már bennünket, hogy alig hiszünk már el valamit!

Pedig a szó értelme, lényege, fogalma világos, tisztán érthető, félre nem magyarázható! Most már csak az a kérdés, hogy megint a régi módon bujdosít játszanak vele a diplomaták vagy pedig igazán meg akarják valósítani igazi értelmében a népszövetséget. Ha igen, akkor talán mégis csak rend, béke és nyugalom lesz végre a világon, ha azonban nem, akkor csak továbbra is marad minden a régiben és a népszövetség is csak amolyan írott malaszt lesz, mint voltak a wilsoni elvek, az önrendelkezési jog és a többi hangzatos szövegek.

düs.

A magyar béke ügye.

A kormány kész a békeszerződés aláírására. — Apponyi Albert gróf levele a legfőbb tanácshoz.

Magyarország elfogadta a békefeltételeket, ez a Párisból és Budapestről érkező hírek lényege. Apponyi Albert gróf, a béke delegáció elnöke Praznovszky Iván meghatalmazott miniszter és rendkívüli követ útján levelet intézett a legfőbb tanácshoz, amelyben közli és megindokolja a delegáció elnöki tisztségéről való lemondást. Apponyi levele a magyar kormány egyik jegyzékéhez van csatolva, amelyben a kormány késznek nyilatkozik a békeszerződés aláírására. Magyarországnak, hogy a háborus veszteségeket, a bolsevizmus borzalmaival és a megszállás súlyos gazdasági következményeit kiheverje, mindenekelőtt szüksége van a nyugodt, békés munkára. Ez pedig csak úgy érhető el, ha minél előbb helyreáll a tökéletes békeállapot azokkal az államokkal, amelyekkel eddig ellenséges viszonyban állott, ha megindul a forgalom, ha lehetővé lesz téve a kivitel és behozatal, ha újra megindulhat a gazdasági élet. Ez volt lényege Apponyi Albert gróf és Simonyi-Semadam Sándor beszédeinek, akik a nemzetgyűlés május 26-iki ülésén beszámoltak az országnak egyrészt a béke delegáció munkásságáról, másrészt pedig a kormány álláspontjáról a békeszerződéssel szemben.

Bécs. A „Neue Freie Presse“ írja: Közlöttük, hogy Praznovszky meghatalmazott

miniszter és rendkívüli követ május hó 21-én átnyújtotta a magyar kormány jegyzékét Henry ezredesnek, aki azt továbbította a párisi békekonferencia legfőbb tanácsához.

Dr. Simonyi-Semadam memorandumában vázolja az ország szomorú helyzetét, kiélezve állítja be a Magyarországot fenyegető gazdasági esődöt s hangoztatja, hogy Középeurópa békéjének s nyugalmanak érdekében, kényszerítő körülmények között hajlandó a békét aláírni.

A jegyzék ezután részletesen foglalkozik a békeszerződés több pontjával és következőleg végződik:

„Az ország súlyos helyzetének teljes tudatában úgy véli a magyar kormány, hogy nem térhet ki a békeszerződés aláírása elől.“

„Van szerencsém értesíteni elnök urat, hogy mihelyt a magyar kormány tudomására jut a béke aláírásának időpontja, Magyarország haladéktalanul ki fogja küldeni a kellő felhatalmazással ellátott megbízottjait, hogy aláírják a békeszerződést.“

Fogadja elnök ur legszívélyesebb tiszteletem nyilvánítását.“

Budapest, 1920 május 18.

Simonyi-Semadam s. k. miniszterelnök.

Teleki s. k. külügyminiszter.

AZ OLASZORSZÁGI BELSŐ ZAVAROK.

Zürich. Már négy nap óta nem érkeznek hírek belső Olaszországból és Milánóból. Egyes hírek szerint Milánóban proklamálták a szovjet köztársaságot. A hatóságok csak erős katonaság segítségével tudták a helyzet urai maradni.

Róma. Olaszország hadüzenetének 5-ik évfordulója alkalmából Rómában óriási nacionalista tüntetéseket rendeztek. A város több helyén véres összeütközésre került a sor.

POGROMOK LENGYELORSZÁGBAN.

Berlin. Pilsucky és Petljura a lakosságot a zsidók ellen pogromra uszították. Balta nevű várost, melynek lakossága jó részét gazdag zsidókból állt, fölgyújtották. A város teljesen leégett. Az áldozatok száma több ezerre rug.

MELY ÁLLAMOK VANNAK A NÉPSZÖVETSÉGBEN?

Páris. A népszövetség listája 37 államot foglal magában és pedig: Argentina, Belgium, Bolívia, Brazília, Nagybritánia, Ausztrália, Kanada, Délamerika, Újzéländ, India, Chile, Columbia, Csehszlovákia, Dánia, Franciaország, Görögország, Guatemala, Itália, Japán, Liberia, Hollandia, Norvégia, Panama, Paraguay, Persia, Peru, Portugália, Lengyelország, Románia, Salvador, S. H. S. királyság, Siam, Spanyolország, Svédország, Svájc, Uruguay, Venezuela.

FELOSZTJÁK A VOLT MONARCHIA FLOTTÁJÁT.

Trieszt. Ide kétezer tengerész megérkezését várják, akik abból a célból jönnek, hogy átvegyék azon hajókat, melyeket országuknak ítéltek a volt osztrák-magyar hajóhadból.

MERÉNYLET LENIN ELLEN.

Moszkva. Egy katona revolverrel rálőtt és kezén megsebesítette Lenint. A merénylőt elfogták, de a tömeg közbelépésére szabadon engedték. A bolsevik „Pravda” című lap megerősíti a merényletről szóló hírt.

AZ ADRIAI-KÉRDÉS.

Róma. A kormány elhatározta, hogy a Jugoszláv delegátusokkal megkezdett tárgyalásokat az adriai-kérdésben tovább folytatja. Az olasz kamara június 2-ikán ül össze.

Beograd. (J. S. I.) A mai parlamenti ülésen dr. Angyelinovics kérdésére D'Annunzio fenyegetései ügyében a kormány elnöke Vesznics, a következőket mondotta: A kormányt értesítették, hogy D'Annunzio elhatározta egy bizonyos napon Susák váratlan okkupálását. Mikor kormányunk erről értesült, azonnal jelentette e hírt az olasz kormánynak azzal, hogy D'Annunzio illetően eljárása egész Jugoszláviára kellemtelen hatást tenne és kormányunk kénytelen volna olyan megtorló eszközökkel élni, melyeket az ország érdeke követel. A kormány éppen ez ügyből kifolyólag elhárít magáról minden felelősséget. Egyidejűleg értesítette erről a szövetségesek kormányait és utasítást adott a párisi követünknek, hogy egyuttal értesítse a nagykövetek tanácsát. Az esetre vonatkozóan hadseregünk is megkapta a szükséges utasításokat, hogy készenlétben legyen.

(A miniszterelnök felvilágosító szavait minden oldalról tapssal és helyesléssel fogadták.)

A PARLAMENT MUNKÁJA.

Beograd. A parlament mai ülésén Draskovics miniszter fog beszélni a demokrata-párt nevében. Fel fog szólalni még utána Knezevics Vászka képviselő, majd megkezdődik a kormány iránti bizalom kérdésében a szavazás. Ennek befejeztével a parlamentet 7 napra elnapolják.

AZ OROSZ-LENGYEL HARCOK.

London. A „Daily Telegraph” jelenti, hogy a bolsevista csapatok erősen támadják a lengyeleket. A lengyel csapatok Borisovnál visszavonultak, a bolsevisták átlépték a Beresinát és nyugat felé nyomulnak előre.

Berlin. A nagykövetek konferenciája Párisban egyik legutóbbi tanácskozáson ki-mondotta, hogy a lengyelek akcióját az oroszok ellen támogatja.

UJ CSEH KORMÁNY.

Prága. Az új kormányt hűvösen fogadták. A demokraták panaszkodtak, hogy nincsenek a kormányban hivatalosan képviselve. A szociáldemokraták nincsenek Praseek agrárminiszterrel megelégedve. Valószínű, hogy hadügyminiszternek Sirovi tábornokot nevezik ki.

ANGLIA ÉS AZ OSZTRÁK BÉKE.

Páris. Az angol alsóházban ratifikálták az ausztriai békeszerződést. Csak a szociálisták szavaztak a ratifikálás ellen, azzal az indoklással, hogy a békeszerződés nem nyújt elég garanciát arra, hogy Ausztria békés és önálló állammá fejlődjék.

OLASZORSZÁG HADIKÁRPÓTLÁSA.

Lyon. A Wolf-ügynökség jelenti, hogy Olaszország hadikárpótlás címen kap 12 milliárdot Németországtól. E tekintetben Olaszország egyenlő részesedést kíván Franciaországgal és Angliával.

A NÉMET BÉKESZERZŐDÉS ELLENŐRZÉSE.

Lyon. (J. S. I.) Millerand miniszterelnök fogadta a parlament pénzügyi és külügyi albizottságát, akiket megbíztak a versaillesi békeszerződés ellenőrzésével. A tárgyaláson jelen volt a pénzügyminiszter is. A delegációban bennvannak Viviani volt miniszterelnök és a békedelegáció 3 tagja: Tardieux, Klotz és Loncher. Millerand miniszterelnök ismertette a bizottsággal a hythei tanácskozás eredményét.

HIREK.

Megnyiták az ég csatornái

végre tegnap délután. Hetek óta vártuk, lestük mindennap, vajjon lesz-e eső, küld-e az uristen egy kis nedves áldást reánk, mert bizony ha úgy maradt volna az időjárás, nem sok reményünk lehetett volna az új terméshez, talán nem is igen lett volna termés, csak vetőmagnak, ha maradt volna, itt-ott egy kevés.

Tegnap végre megszant bennünket, felő, jövőtől borzadó embereket az ég és bőven, ugyancsak bőven, közel két órán át ontotta áldását. Rég nem látott erejű, kitartó zápor hullott alá a barnás fellegekéből és a zuhanó ár sebesen mosta le az utaköveket szemeljét. A tikkasztó, fonnyasztó meleg után végre örömmel szivhattuk tudónkba a tisztult levegőt és az új életre kelt, megmosdott, megifjodott természet zöldjé belénk is reményt öntött. Jó isten, hátha mégis csak olcsóbb és jobb kenyert ehetünk a nyáron.

Pedig ugyancsak meg voltunk ijedve; sötét szorongással gondoltunk a közeli meleg napokra, szárad, elfonnyad minden, mit csinálunk, ha nem lesz elegendő termés? Már azt hittük, hogy a jóisten nagyon haragszik ránk... Bár valljuk be: megérdemeljük! Mert a tegnapi áldást úgy elfeledjük, olyan gyorsan — mintha meg sem áztunk volna, mikor ebédután a kávéházba siettünk, meteorológiai őrhelyeinkre.

* * *

Lapunk legközelebbi száma az ünnepre való tekintettel kedden délután a rendes időben jelenik meg.

Házasság. Handler Vilmos és Greber Jolán vasárnap délután fél 4 órakor az izr. templomban házasságot kötnek.

Új fizetések a vasutasoknak. A közlekedési minisztérium és a vasutasok közötti viszony rendezésének alapjait előkészítő-bizottság befejezte ankétjének első részét. A bizottság elfogadta a vasutasoknak a 8 órai munkaidőre, a túlóra díjazására és a 15 százalékos drágasági pótlékra vonatkozó kivánságait. Ez azonban csak a kvalifikált és nem kvalifikált munkásokra érvényes vagyis a nyugdíjnélküli munkásokra. A hivatalnokokról és mozdonyvezetőkről még nem határoztak.

Utólagos ötnapos határidő a bankjegyek kicserélésére. A pénzügyminiszter 16872. számú határozatával ötnapi határidőt engedélyezett a jól lebélyezett 1000, 100, 50 és 20 koronás bankjegyek utólagos becserélésére, amelyeket bármely okból a kitűzött határidőig nem cseréltek ki korona-dináros bankjegyekkel. Ezen ötnapos határidő május 30-ikától június 3-ikáig tart, vagyis 1920 május 30. és 31-én és június 1., 2. és 3-án az egész országban. Ezen határidő után az említett bankjegyek becserélését semmiféle alapon sem engedélyezik és az utólagos kicserélést kérő kérelmeket nem veszik elintézés alá. Az osztrák-magyar bank jól lebélyezett bankjegyeinek a fent elősorolt napokon leendő becserélését azon

RÖVID HIREK.

Bécs. Az osztrák delegátusok május 30-án érkeznek Beogradba.

Washington. Wilson a kongresszustól engedélyt kért az örmény mandátum elfogadására. Ezzel kifejezésre juttatta Wilson, hogy elfogadja a legfőbb tanács megbízását.

Beograd. A bolgár államvasutak megkezdtek azon személyszállító vasutak visszaszállítását, amelyeket a bolgár katonaság 1915-ben Szerbiából magával hurcolt. A vonatok meglehetősen rossz állapotban vannak.

Páris. A „Petit Journal” értesülése szerint a német demokrata miniszterek kiléptek a kormányból.

* * *

intézetek fogják végezni, amelyek az 1920 február 13-án kelt rendelet 10. pontja értelmében a rendes becserélést is fogánatosították.

A pénzlebélyegzés és kényszerkölcsön Magyarországon. Budapestről jelentik: A pénzlebélyegzés alkalmából felvett 50 százalékos kényszerkölcsön eredményét mostanra lezárták. Az állam által visszatartott bankjegyek összege 4 milliárd. Ez az állam szükségleteit fedezi 9 hónapra új bankjegyek kibocsátása nélkül. Amire ez a határidő elmúlik, remélik a mérvadó faktorok, hogy átmehetnek a rendes bankjegy-forgalomba.

Abrányi Emő meghalt. A legkiválóbb magyar poéták egyike. Abrányi Emil hunyta le most örök alomra a szemét. Az elhunyt nem annyira mint költő, hanem inkább mint műfordító szerzett magának világhírű nevet. Edmond Rostand romanikus verses drámáit, melyek fiatal korunk legkapósabb olvasmányai voltak — Cirano de Bergerac ot, A Paiglon t — nálánál művészebb módon nem fordította le egy más nemzet nyelvére sem. Annyira művészi munka Abrányi minden fordítása, hogy mint költői ternek egyenrangú a fordított művel. Nagy alkotásai közül ismertek még Byron fordításai a: Manfred és husz évi nehez munka eredménye, a Don Juan.

Nagy bankjegyhamisítás Ausztriában. A „Neue Freie Presse” írja, hogy Bécsben sok millió hamis bankjegyet fedeztek föl, amelyeken a nagyon egyszerű bélyegző: Deutschoesterreich van hamisítva. Az eset Bécsben nagy pánikot keltett s nagy tömegek várnak a bankok előtt, hogy a nagyobb bankjegyeket kisebbre váltsák be s így legalább kisebbítsék a veszteséget.

Bérbeadják a városi fürdőt. A városi tanács határozata alapján a Plank-kerti fürdőre kiírják az árlejtést. A fürdőt a város olyannak adja bérbe hosszú időre, aki jókarba helyezi, modernizálja. A pályázati határidő június hó 15.

Aki Zagrebba utazik, személyére nézve ugyszólván ideálisan találja megoldva az ellátás kérdését. A legjobb vilasreggelit, elsőrendű ebédet és vacsorát valóban szolid kiszolgálás mellett nyújt a fényesen berendezett „Nova Pivana” Draškovićeva ulica 24. sz. pompás éttermeivel, kedves kerti páholyaival és elegáns, eredeti barjával. Esténként elsőrendű hangversenyek az előkelő világ találkozóhelyévé avatja a „Nova Pivana” nagyvendéglőjét, igazi világvárosi környezetben talál itt az ember mindent, ami szemet, fület és gyomrot örvendeztet.

Orvosi hír. Dr. Efremidis E. az összes vér-bajok és bőrbetegségek specialistája a legújabb módszer szerint gyógyít akut és idült gonorrhéat, szifilisz. Rendel d u 1—3 óráig a Gimnazijszka (Gimnázium) utcai Daun-féle házban, a Klub-kávéházzal szemben.

Orvosi hír. Dr. Dumic Lyubomir Ruszandafürdő vezető-orvosa fürdőorvosi praxisát újból megkezdte. IV. sz. hotel 14 sz. szoba.

Táncmulatság. Vasárnap délután 5 órai kezdettel diákok és gyermekeknek, este 8 órától pedig felnőttek részére táncmulatság lesz a Schmidt-féle tánciskolában. Belépődíj 10 korona. Tanítványoknak 8 korona. Gardedamok nem fizetnek.

Elvették Kéri Pál lakását. Kéri Pál, akit a budapesti törvényszék tíz évi börtönrre ítél, kérvényt adott a lakáshivatalhoz, s kilakoltatni kérte margitszigeti lakásának mostani bérlőjét, Pándy László főhadnagyot. Beadványában Kéri előadta, hogy lakását tavaly novemberben csak néhány napra engedte át a főhadnagynak. A bíróság a fölmondást érvénytelennek nyilvánította, mert Kéri Pált évekre terjedő szabadságvesztésre ítélték és így lakásra időszereint szüksége nincsen.

Thüringia állam. Ez év május elsején két középnevet kis állam Thüringia néven egyesült új állammá. Ugyanekkor kimondták, hogy nem az uralkodók szövetsége, hanem a német nép törhetetlen egysége az, amely az államot föntartja. Reuss, a két Schwarzburg, a négy kis szász állam: Weimar—Eisenach, Altenburg, Gotha, Meiningen egyesültek új állammá, amelynek másfélmillió lakosa van. Az új államalakulás a régi szövetséges német államok számát 25-ről 17-re apasztotta.

Tőzsde. Beograd, május 28. (Dinárban.)
Valuták: Font sterling 110.
Francia frank 222.
Márka 78-75.
Dollár 24-50.
Lei 65.—
Osztrák korona 15-50.
Cseh korona 62.—

Devizák: London 113-50, Páris 222, Berlin 80, Bécs 15-65, Prága 62, Milano 166, Genf 553.

Zürich, május 25. Valuták: Prága 12-50, Zagreb 4-50, Budapest 2-65, Varsó 2-80, Bécs 3-45, Osztrák bélyegzett korona 3-35.

Devizák: Berlin 15-10, Amsterdam 206, New-York 561, London 21-85, Páris 42-25, Koppenhága 92, Stockholm 117-50, Krisztiania 100-50, Madrid 94.

Bécs, május 26. Valuták: Márka 500, lei 330, léva 295, svájci frank 3325, francia frank 1350, lira 975, font 730, dollár 180, rubel 350, budapesti postapénz 85-95, lebélyegzett postapénz 86-96, magyar lebélyegzett korona 86-98, cseh korona 394-416, lengyel marka 110-112, új dinár 600-605.

Devizák: Amsterdam 7100, Zürich 3350, Krisztiania 3530, Koppenhága 3150, Stockholm 4100.

MŰVÉSZET

Képkiallítás Vrsacon. K. Stefanovity-Cvetkovity ismert beogradi festőművész vasárnap, május 30-án nyitja meg kb. 100 képből álló kollektív képkiallítását a vrsaci Glückmann-szálloda (Srbija) kávéházi helyiségeiben. A fiatal, jönevű festőművész, aki a müncheni akadémián végezte tanulmányait, nyolc évig teljesített mint a sajtóhadiszálláshoz beosztott festő szolgálatot és így témái, kompozíciói is főként hadi-élmények. Nagyvonalú ötleteit elsőrangú technikai készséggel oldja meg s a beogradi Salonban és egyéb rendezett kiállításával osztatlan sikert ért el. Festményiből már többet az állam vett meg, a többi még eladó. Remélhető, hogy a művész vrsaci, valamint tervezett becskereki és kindai kiállítását is nagy elismerés fogja kísérni.

Rossz üzlet a kávéház.

— Válasz Beneth Károly levelére. —

A „Torontál” május 22-iki számában voltam bátor egy riport keretében foglalkozni azzal a ténnyel, hogy a helybeli cigánymuzsikások sztrájkba léptek, mert gazdáik: a kávéosok és ő köztük anyagi differenciák merültek föl. Egyben bátor voltam ugyancsak ekkor némi kritikai észrevételeket tenni a kávéházi ételek és italok áráiról.

Ezt a jogos kritikát nem bírta el, úgy látzik, a helybeli kávéosok „Önsegélyző és Mástemető Társaság”-a, mert Beneth Károly és még négy olvashatatlan aláírású egyéntől ma levelet kaptam, melyben sok otromba helyesírási hibával, de kevés logikával kioktatnak engem arra, hogy mennyire nem értek a kávéiparhoz. A legyöngédebb kívánság, amit ebben a szép csaposstíliú levélben felém lövelnek, az, hogy „feküdjön cikkirő gyomrán csak 10 percig (vagy két) hektoliter sör sulya”, mert akkor bizonyára nem irnék soha többé a kávéosok szent és sérthetetlen céhe ellen! Ez a szép költői hasonlat önkéntelenül eszembe juttatja, hogy azt Beneth ur rokonszenvesen elkopott baritonján milyen kifejezésteljesen döröggette, akarom mondani gargarizálhatta el ellenem.

No de én jó fiú vagyok és vele szemben dírek megfordított Fényes László leszek. Fényes ugyanis sohase engedte szóhoz azokat, akiket vádolt. Én éppen csak azt fogom leírni, amit Beneth ur maga itt meg nekem üzleti titkaiból. A magam vádjait én el sem mondom. Sohasem utaztam hájuknál fogva előrángató t szencziókra. Multkori cikkemet is csak azért irtam meg, mert közérdek és nem azért, hogy a marakodást látni szerető publikumnak legyen szórakozása. Nem szeretem a polenlákat a morálról éppen a kávéosokkal, akik még ma is úgy fizetik nagyrészt alkalmazottjaikat, hogy azok csak úgy élhetnek meg, ha prostitúalják magukat.

Beneth hozzám írt levelében — szerinte — bebizonyította nekem, hogy ő és társai milyen keveset keresnek és mennyire csak rendes polgári haszon az övék! A számadást itt adom közre: (Ezt így, ahogy van, Beneth számította ki!)

Tehát egy liter kávéhoz kell

100 gramm kávé, mai ára 12.— K

200 gramm cukor, mai ára 40.— K

Összesen: 52.— K

(Mert ő gavallér! A tüzfát, kiszolgálást, mind nem is számítja.) Ebből az egy liter kávéból, amely 52 koronába van neki, ő — saját levele szerint — 14 adag kávé mér ki. Egy adagért fizet a vendég 3 koronát, de mert 5 százalék a pincéré, csak 2 korona 85 fillér jut adagunkint Benethnek. És mert Adam Riese szerint is

14 adag × 2 kor. 85 fillér,

csak 39 kor. 90 fill., az előállítás ár pedig 52 korona, szegény jó Beneth ráfizet literenkint 12 korona 10 fillért a fekete kávéra!

Hát vádaskodom én? Leközlöm, amit ő maga írt nekem és vele együtt busulok ezen a súlyos üzleti veszteségen! Te jószagos Isten, hiszen Ön ezek szerint — felteszem nemes önzetlenségéről, hogy talán tíz liter kávé is kimér — naponkint 121 koronát fizet rá, ez egy évben 44 ezer korona. És... és... nem is merek rá gondolni: hátha Ön már így évek óta elvonultan, csöndesen, mint egy szerény kis ibolyavirág — áldoz, folyton csak áldoz mi értünk! A közért! Oh milyen jó Önnek, mert emondhatja, hogy félreismerik az igaz embert!

Látja én jó ember vagyok, a közönség is jó ember, mi mindent elhiszünk! Az adókvetőbizottság, az nem jó ember, az nem fogja elhinni.

Tanulság: Én nem értek a kávéssághoz — nem is lettem kávéos. Beneth ur nem ért az íróssághoz — miért akart írni! Si tacuisses, philosophus mansisses! — Majd fordítsa le valakivel!

Jász.

Butorozott szobát

keresek junius 1-re.

Cim a kiadóban.

1003

Nyílttér.

E rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik felejtethetetlen jó férjem, illetve atyám

Strauss Pál

elhalálása alkalmával részvénytáncmulatságukkal vagy virágdománnyal, a temetésen való megjelenésükkel mérhetetlen fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, de különösen az Ambrózia-cukorkagyár igazgatóságának, tisztviselőinek és munkásságának ez uton is hálás köszönetet mondunk

özv. Strauss Pálné és Fia.

Lehetőleg szerbül is beszélő, iskolázott, intelligens, egészséges, legfeljebb 45 éves ...

gazdatisztet

keresek. — Ajánlatokat kérek: „Minden 1001 ben járatos” jelűre, postrestant Vrsac.

Egy 1910-beli, jókarban levő 10 HP első magyar gazdasági magánjáró

gőzcséplő garnitúra

elevátorral és egy ...

1039

kéveköto aratógép

manillával eladó. Bővebbet a tulajdonosnál: Tatarin Tichomil Torontáludvar. Telefonsz. 3.

Akadémiát végzett okleveles

zongoratanárnő

lakásán tanítványokat vállal.

1037

Olasz Antalné, Torontálvásárhely 687.

HIRDESSEN

a „Torontál”ba

TEGEFON-SZÁM 21.

Rüht és viszketeget

172 4 nap alatt biztosan gyógyít a katonaságnál kitűnően bevált

SVRABULIN

Kapható csak a NIKOLICS-gyógyszertárban Veliki Beeskerék, Zsitni trg (Gabona-tér).

Gyapjufonóda.

Zentán egy teljesen modern, gőzüzemű gyapjufonódát létesítettünk, ahol minden szakmába vágó munka a legpontosabban készíttetik.

Gyapjút vásárolunk! 923
Gyapjút cserélünk, veszünk és vámra dolgozunk.

Gyapjufonó és feldolgozó iparvállalat Zentán.

Gyártelep: Hauer József-féle cementgyártelep. Telefon 114.

Kávéházban, vendéglőben kérjük a

„TORONTÁL”-t

Torontái Agrárbank Részvénytársaság

Meghívó

A Torontái Agrárbank Részvénytársaság f. évi június hó 13-án délelőtt 11 órakor az intézet helyiségében tartja

XI. évi rendes közgyűlését,

amelyre az intézet részvényesei tisztelettel meghívottnak.

Közgyűlési tárgyak:

1. A jegyzőkönyvvezetőnek és két jegyzőkönyv-hitelesítőnek kijelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése, az 1919. évi zárószámadás előterjesztése és a tiszta nyereség hovatfordítása iránti határozathozatal, az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
3. Az igazgatóság két tagjának négy évre való választása.
4. A felügyelő-bizottság két tagjának két évre való választása.
5. A választmány kiegészítése.
6. Az igazgatóság jelentése a múlt évi rendes közgyűlés által elhatározott alaptőkeemelés keresztülvételéről és ezzel kapcsolatban az alapszabályok 6. §-ának módosítása.

Vel. Becskerek, 1920. évi május hó 29-én.

Az igazgatóság

13. § Szavazati joggal csak az a részvényes rendelkezik, ki részvényeit a szelvényivel együtt legkésőbb 8 nappal a közgyűlés előtt a társaság pénztáránál elismervény ellenében letétbe helyezte.

Mérleg-számla

Vagyon: Pénzkészlet: Pénztárban 455.139'60 K. Pénzfelülbélyegzési bonban 144 580— K. Osztrák-Magyar Banknál 79 267'29 K. Magyar Postatakarék-pénztárnál 22 169'85 K. Pénzintézeteknél elhelyezett 459.729'04 K = 1.130'885'78 K. Leszámitolt váltók 393.640'79 K. Törlesztéses jelzálogkölesönök 73.970 11 K. Letétek 63.100— K. Intézeti ház 144.048'10 K. Ingatlanok 170 890'42 K. Nagyszentmiklósi birtok 1.623.871'06 K. Értékpapírok: Hadikölesönkötvények 335.353'77 K. Téglyagári és Építőipari r.-t. részvények 597.894'25 K. Különböző értékpapírok 5260'28 K = 938.508'30 K. Folyószámlai követelések 641.612'82 K. Árú-, fa-, gabona-, gép- és patkáninosztályaink áru- és áruköveteléseik 2.046 304'56 K. Befizetés a Pénzintézeti központnál jegyzett üzletrészekre 3200— K. Atmeneti tételek 55798 82 K = 7.285.830 76 K.

Teher: Részvénytőke* 1.500.000— K. Tartalék-alap 399.046'28 K. Intézeti ház értékesítési tartalék-alapja 17.285'76 K. A háboru folytán kétes követelések tartalék-alapja 20 000— K. Értékpapírok árfolyamosítási tartalék-alapja 20 000— K. Takarékbetétek 2.547 954'26 K. Engedményezett törlesztéses kölesönök 73.585'69 K. Óvadékok 63.100— K. Folyószámlai tartozások 2.379.435 96 K. Fel nem vett osztalék 16.519— K. Atmeneti tételek 101.930'31 K = 7.138.857 26 K. 1919. évi nyereség 146.973'50 K = 7.285.830 76 K.

* Az 1919. évi nyereségben csak 1.600.000— K. részesedik.

Veszteség- és nyereség-számla.

Tartozik: Kamatok: Jelzálogkölesönök után 2382 96 K. Takarékbetétek után 86.954'49 K. Különféle után 12.019'58 K = 101'357'03 K. Tőkekamatadó 8695'45 K. Adók és illetékek 74.524 29 K. Tiszti fizetések és lakbérek, drágasági pótlékok, üzleti költségek és házbér 149.386'94 K. Értékpapír árfolyam-értékesítési tartalék-alapja 20.000 K = 353 963 71 K. 1919. évi nyereség 146.973 50 K = 500'937'21 K.

Követel: Nyereségáthozat 1918. évről 1252 24 K. Kamatok, áruosztály, gabonaosztály, géposztály, patkáninosztály jövedelmek, intézeti ház és ingatlanok utáni bérjövödelmek, jutalékok, értékpapírkamatok 499.684'97 K = 500.937'21 K.

Veliki Becskerek, 1919. évi december hó 31-én.

Az igazgatóság: Wattay s. k., vezérigazgató, Vudy s. k. ig. tag., Marton s. k., ig. tag.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk.

Veliki Becskerek, 1920. évi május hó 14-én.

Kiss István s. k., fel.-biz. elnök. Dr. Winter Lajos s. k., fel.-biz. tag. Dr. Tóth Rezső s. k., fel.-biz. tag.

Materiale Bačić i Companija
Osijek, Župni trg I.

Építési anyagok és műszaki cikkek termelésére és kereskedésére alakult társaság.

Allandóan raktáron van nagy mennyiségben: fűrészelt és ácsolt épületfa, minden méretű deszka és léce, tölgyfaparketta, téglák, chamottárak, keramitlapok, cserépkályhák, falburkolólemezek, cementlapok, csövek és áruk, kátrányfedőlemezek, drótszegek, bádoglemezek, Aceton, ecetsav, mész-égetésre alkalmas mész. 931

Kérünk ajánlatokat mindennemű építési anyagra és műszaki cikkekre. Sürgőncim: Materiale Osijek. Telefon 275.

Pályázat.

1011

A bánsági ág. hitv. ev. esperesség képviselőjében pályázatot hirdetünk a nagybecskereki ág. hitv. ev. lelkeszi állás betöltésére. Megkivántatik a szlovák, német és magyar nyelvnek szöveges és írásban való teljes tudása.

A lelkeszi javadalom áll:

1. Szabad lakásból, udvar- és kerthasználatlaltal,
2. 1200 koronás évi fizetésből,
3. lelkeszi föld haszonélvezetéből,
4. 4 öl kemény tűzifából,
5. 3 főünnepi offertóriumából,
6. stolákból.

A szabályszerűen felszerelt kérvények folyó évi június hó 30-ig nyújtandók be a bánsági esperességi hivatalnál.

Kovačicán, 1920. évi május hó 21-én.

Dr. Petrikovich János s. k. Čaplovič János s. k.
esp. felügyelő-adminisztrátor. esperes-adminisztrátor.

Zongora

Stingl-féle gyártmány, 150 cm. hosszú, legmodernebb kivitelben, alig használt, teljesen kifogástalan állapotban, eladó.

Cim a kiadóhivatalban. 995

Eladok 150 db 4 hónapos mangalica malacot, továbbá egy öt éves, egy 9 és egy 10 éves igás kancát, (befedezve) és egy 11 éves igás herélt lovat. 984

Megvételre keresek egy 10 lóerős cséplőgép-szekerényt elevátorral, szijak nélkül.

JAGODICS BOGUMIL Kanak.

Csereasznye

nagyban, esetleg fáról is leszedhető, kapható.

Cim a kiadóhivatalban. 966

Szántógép

30/30 HP MÁV. gyártmány, két géprendszerű, faszénüzemű szivógázmotoros, billenő ekével, teljesen új állapotban, teljesítőképessége óránként 1 kat. hold, malmok hajtására kiválóan alkalmas, eladó.

Brock Illés és Fiai Kevevára, Kovin (Bánát).

Gépszijak

minden méretben megrendelésre 24 órán belül készíttetnek
Eckstein János és Fia
szállító, bőr- és nyersterménynagykereskedők
Veliki Becskerek. 939 Telefon 104.

Knez Pavlova (Kinizsi) utca 1. sz. a.
Kereskedelmi-, áruforgalmi- és bizományi irodát nyitottam.

Veszek és eladok gazdasági terményeket. . . Közvetilek házakat, földeket, kocsit, lovat, stb. . . Bizományba veszek mindenféle árut.

1016

Tisztelettel: Wolf Sándor.

ROHICSI SAVANYUVIZ

OHICSI SAVANYUVIZ

Van szerencsénk a t. vendéglős és kereskedő urakat, valamint magánfeleket értesíteni, hogy Bácska, Baranya és Bánát egész területére szerződésileg főképviseletti lettünk „Rohitsch-Sauerbrunn” ismert hegyi forrásának, minél fogva ezen közismert savanyuvizre, mely bornak, tejnek és gyümölcs-szörpnek legjobb hozzátétje, minél nagyobb megrendeléseket kérünk.

Ciglar & Komp

kereskedelmi cég ásványviz-raktára, mint a „Rohicsi Savanyuviz-forrás” főképviseletje. . . Központ:

Gornja Stubica (Hrv. Zagorje).

Együttal keresünk helyi képviselőket.

1031

Házeladás.

Az Aranyeva (Arany János) utca 25. sz. alatti ház szabad kézből eladó.

Cim a kiadóhivatalban. 997

Mezőgazdasági gépek!

1000

Több Mc. Cormick kévekörtő, fűkaszáló, továbbá Clayton & Shuttleworth 8 HP cséplőszerelevény elevátorral, teljesen új javítva, eladó.

Elek Jenő gazdasága Veliki Zsam.

Eladók

994

különböző háztartási tárgyak, vil-lanycsillárok, egy garderoeszek-reny, egy teljesen új mángorló stb.

Megtekinthetők naponként délután 2—5 óra közt Veresmartiova (Uri) utca 3. sz. alatt.

A Torontái Szőnyeggyár

keres szőnyeggyári munkához értő, vagy ebben már dolgozott munkásokat, munkásnőket és leányokat a szőnyeggyárnak most meginduló üzeméhez.

Jelentkezni lehet délelőtt és délután a hivatalos órák alatt a Torontái Szőnyeggyárban. Az igazgatóság.

1024

Műszaki kereskedők. iparüzemek és gépek szek fiyelmébe!!

Henger- és gépolaj, Tolvotte sárga gépszir, gyanta, csapágyfém, asbest és gummilemez, asbestszinór, olajozókannák, vizállást mutató üvegek, zsirzók és egyéb műszaki cikkek, kötéláru, istráng, kötőfók, marhakötél, karbid, karbid-gyertyák és égők raktáronról azonnal szállíthatók.

Varrógép- és kerékpár-részek

új kerékpárok, tömlők, köpenyek, szelep- és pumpatömlők, gummioldat, varrógép- és kerékpárolaj nagybani beszerzési forrása

Földvári Béla
gépraktára Óbecse.
Telefon 83 1032

Megvételre keresünk
1/2 HP váltakozó áramu

villanymotort.

879
Cím a kiadóhivatalban.

CSEBESZNYE

nagyban esetleg fáról
is leszedhető kapható

Cím a kiadóhivatalban.

Eladó ház

1027

Aranyeva (Arany János) utca 26
sz. alatt. (Amerika városrészben.)

Lapkihordó asszonyt

keres a „Torontál” kiadóhivatala.

Központi főszoigabiróság Veliki Becskerek.
2586-920. szám. 1020

Pályázat.

A bégaszentgyörgyi kerületben (Bégaszentgyörgy, Törzsudvarnok, Rogendorf, Kis- és Nagytárnok, Katalinfaiva) megüresedett állat-orvosi állásra ezennel kiírom a pályázatot és felhívom a pályázni óhajtókat, hogy az 1908. évi XXXVIII. t. c. 7. §-a szerint felszerelt kérvényeiket folyó évi június hó 15-ig bezárólag hivatalomban nyújtsák be. Évi járandóság: 6000 K, természetbeni lakás és megyei rendelet szerint előírt látogatási díjak.

Veliki Becskerek, 1920. évi május hó 25-én.

Bogdan Kraszojevity, főszoigabiró

Gazdatiszt, kinek nagy gyakorlata van, földmives iskolát végzett, gyakorlati gazdatiszti vizsgája van, szorgalmas, koránkelő, erélyes, józan, a gazdálkodás minden ágazatához ért, önállóan is tud gazdálkodni, szerb, román, német és magyar nyelven beszél, állást keres, amit bármikor elfogalhat. — Cím a kiadóhivatalban. 1028

Szegedi paprika

őrölt állapotban métermázsás
tétélekben kapható

1034

Banschak kanaki gazdaságában

Érdeklődni lehet ötös telefonszám alatt is.

Soffőr és géplakatos,

teljesen képzett, aki e szakmákba vágó összes javításokat is elvállal, állást keres. Személyautót előnyben részesít. Elmegy vidékre és városba is. Ajánlatok a következő címre kéretnek: Doliak Ludwig soffőr Kovin, 761. szám. Banát. 1006

Elsőrendű

Diesel-olajat, gépolajat, hengerolajat

azonnal szállíthat: 1030

**Jugoslavenska Industrija
Motora D. D., Zagreb,**
Sudnička ulica 5.

Sürgönycim: „Jim” Zagreb.

30 hold prima szántóföld,

3 hold szőlő preszázzal együtt a 1023
titeli magaslaton, negyedórányira a várostól,
egészben vagy részben szabadkézből eladó

Krávits Gusztávnál magánzó, Titel.

A legkülönbözőbb

drótszövetek, drótfonatkerítések, selyemgaze, ágybetétek

és egyéb drótmunkák a Kramer Testvérek
legelőnyösebben
mechanikai sodronyszövő-, fonat-, ágybetét- és
szitaárugyárában NOVISAD (UJVIDEK) Futaki-ut 114.
szerezhetők be. 824

Nagyobb mennyiségű prima kőrisrönkfa érkezett.

Minden hosszban és vastagságban jutányosan kapható

Kurländer Imre
cégnél, Veliki Becskerek.

IPAR ÉS KERESKEDELMI BANK R.-T. NAGYBECSKEREK.

ALÁÍRÁSI FELHÍVÁS.

A Nagybecskereki Ipar és Kereskedelmi Bank R.-T. 1920. évi április hó 10-iki rendes közgyűlésének határozatával nyert felhatalmazás alapján

az alaptőkének 500.000 koronáról
1,000.000 koronára

leendő felemelése végett 1000 db egyenként 400 K névértékű egész és 1000 db egyenként 100 K névértékű negyed részvényt bocsátunk ki a következő feltételek mellett:

1. A jelenlegi részvényeseknek a tényleges birtokukban levő régi egész és negyed részvények alapján és azok bemutatása mellett elővételi joguk van ugyanannyi új kibocsátású egész és negyed részvényre.

2. A részvényjegyzés 1920 június 1-től 10-ig a társaságunk pénztáránál gyakorolható.

3. Az új részvények kibocsátási ára egész részvényenként 425 K-ban, negyed részvényenként 106 K 25 f-ben állapítatik meg, mely az egész részvények után 20 K-ban, a negyed részvények után 5 K-ban meghatározott kibocsátási költséggel és a névérték után 1920 január 1 től számított 5% kamatokkal együtt a jegyzéskor egyszerre fizetendő.

4. Az új részvények 1920 január 1 től kezdve részesednek a társaság jövedelmében.

5. Tuljegyés esetére fenntartjuk magunknak a redukálás és törlés jogát.
Veliki Becskerek, 1920. évi május hó 22-én.

Az Ipar és Kereskedelmi Bank R.-T. igazgatósága.

Elsőrendű száraz TÚZIFA

nagyban és kicsinyben, valamint
vagonkételekben is kapható

Szerb szövetségi bank r.-t. fiókjánál
volt Lucsics-féle fatelep.

Telefon: Központi iroda 47. ☎ Fatelep 208.